

**اثبات جدوى الدعاء / كلام واعتقادات / عربى**  
nibrās-udḍiyā' wa taswā'-us sawā' fī š-i bāb-il badā'  
wa itbāt-i jadwa-d du'ā'

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری  
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad(-  
1632)

به درخواست: محمد حسین چلبی  
رساله حاضر درباره مسأله بدها و از مهمترین آثار کلامی  
میرداماد به شمار می آید، به طوری که در آثار اندیشمندان پس  
از وی تأثیر چشمگیری داشته است. میرداماد این اثر را به  
درخواست شاگردش محمد حسین چلبی نوشته، و آن را در یک  
«مقدمه» تحت عنوان «اقتصاص و حکومت» و سه «بخش» کلی  
تنظیم کرده است. مؤلف در مقدمه با نقل کلام فخر رازی در  
کتاب المحصل (که شیعه را متهم کرده که با استفاده از دو اصل  
بدها و تقیه خود را از هر اشتباه و کذبى مبرا می دانند) و پاسخ  
خواجه نصیر الدین طوسی در نقد المحصل، به رد کلام فخر  
رازی پرداخته و نظر خواجه را در مسأله تقیه مورد قبول و در  
مسأله بدها مورد اشکال قرار داده است. در بخش اول کتاب،  
امامت ائمه اثنا عشر محرز دانسته شده، و ادله اثبات امامت بر دو  
پایه استوار شده است: (۱) احادیث و اخبار فضائل ائمه اثنا عشر؛  
(۲) مثال و کژی های موجود در جانشینان دروغین خلافت. در  
بخش دوم بحث اصلی رساله درباره بدها بدین ترتیب مطرح  
شده است: (۱) ذکر اخبار وارده در مسأله بدها؛ (۲) بررسی لغوی  
واژه بدها و عدم انکار استاد آن به خداوند؛ (۳) طرح بیانی مسأله  
بدها. بخش سوم یک بخش فرعی و استطرادی است که به  
حصول کثرت از وحدت از رهگذر مسائل حروف و اعداد  
اشاره شده است.

مؤلف سخنان خود را با عنوان های: تعقیب، استبصار، تذلیل،  
شک و تحقیق، تذکره، تکشاف، تفصیله، استیقاظ، استصحاب،  
لحاظه، استتام، استضائة، واثحه و تکملة آورده است. نام کتاب  
در الذریعه و فهرست نامه های نسخه های خط «نبراس الضياء فى  
معنى البدها» ضبط شده است، اما در مقدمه مؤلف در نسخه چاپ  
میراث مکتوب «نبراس الضياء و تسواء السواء فى شرح باب البدها  
و اثبات جدوى الدعاء» آمده است. میر سید احمد علوی و ملا  
علی نوری حواشی و تعلیقاتی بر این کتاب نوشته اند. (ابوالفضل  
حافظیان)

آغاز: سبحانک اللهم و بحمدک تعالی جدک و تعظم مجدک  
... اما بعد، فان افقر المربوبین احوج المقاقین ... يقول ان الصديق  
الصراح ...

انجام: احاطة تدبيره القياضی فى جهتی المبداء و المنتهى و  
اعتباری العفالیة و الغائیة و حیثه الاولیة والاخرویه بالنظر الی  
جناب العلی.

چاپ: این رساله، با تحقیق و تصحیح آقای حامد ناجی، به

● **النبتة المنتزعة و الفرائد المتقطعة / گوناگون / عربى**  
an-nabaḍ-ul muntazi'a wa-l farā'id-ul mutaqaṭi'a

کیالی، عبدالقادر بن محمد، ق ۱۳ قمری  
kiyālī, 'abd-ol-qāder ebn-e mohammad(- 19c)

تاریخ تألیف: دوشنبه ۲۵ رمضان ۱۲۴۴ ق  
گزیده هایى است از کتاب «الاختصاص» و «الکواکب الدریة» و  
کتاب های دیگر، شامل روایات و حکایاتی و فرازهای اخلاقی و  
آداب دینی و مطالب متفرقه دیگر، با عناوین «نبتة فى ذکر شیء  
من ...».

قیم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۸۳۵۸/۱  
آغاز: الحمد لله ذی الفضل العظیم الحی الأبدی السرمدی القديم ...  
و بعد فیقول مسلوب القوة و الاحتیال فقیر رحمة ربه المتعال؛  
انجام: و كان قتله اول الفتن رضی الله عنه و أرضاه و عن کل  
الصحابه اجمعین  
خط: نسخ، کا: عبدالقادر بن محمد ابوالنور کیالی، تا: ۱۲۶۲ ق؛  
جلد: مقوا، ۱۸ گ (۱-پ-۱۸)، اندازه: ۲۱×۲۱ سم [ف-۲۱-۳۱۴]

● **نبت من نکت مسائل کتاب السماء و العالم من**

**الشوارق / طبیعات / عربى**  
nabaz-un min nukat-i masā'il-i k-is samā' wa-l 'ālam  
min-aš šawāriq

دشتکی شیرازی، منصور بن صدرالدین محمد، - ۹۴۸  
قمری  
daštakī šīrāzī, mansūr ebn-e sadr-od-dīn mohammad(-  
1542)

موضوع کتاب چگونگی زمین و جو و عالم است.  
آغاز: بعد الحمد و الثناء، و الصلاة و الدعاء، يقول الفقیر الحقیق  
المشهور بمنصور: هذا نبت من نکت مسائل کتاب السماء و العالم  
من الشوارق. و لقد قرنا و حررنا براهین مسائل هذا الكتاب  
بالوجه الوجیه المستطاب فى ثالث أركان ریاض الرضوان  
انجام: و لم لا يجوز أن تكون حرکتها لاتصال طرف منها لكرة  
النار، و إن كانت فى الهواء، فافهم فهذا و لاتتبع الهوى.  
چاپ: به کوشش عبدالله نورانی در مصنفات غیاث الدین منصور  
حسینی دشتکی شیرازی، جلد ۲ (تهران، دانشگاه تهران، انجمن  
آثار و مفاخر فرهنگی: ۱۳۸۶)

شیراز؛ ملی؛ شماره نسخه: ۷۸-ح/۵۹۵/۴  
آغاز و انجام: برابر  
خط: نستعلیق، بی کا، بی تا؛ ۴ گ، ۱۵ سطر (۱۰/۵×۶/۵)، اندازه:  
۱۰/۵×۱۶ سم [ف-۲-۱۸۵]

● **نبراس الضياء و تسواء السواء فى شرح باب البدها و**

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد سی و سوم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران

DIA 276271

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ۲۰۱۴ / ۱۳۹۳

کا: محمد طاهر بن محمد صالح، بی تا؛ ۱۲۲۷-۱۲۶۳ [دلیل  
المخطوطات: ۱- ۲۷۰]

● حل المغالطات الثلاثین / منطق / عربی

hall-ul muğālīṭāt-i ṭalāṭīn

خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۲۶۸/۱

خط: نستعلیق، کا: ابوالفضل بن محمد علی طیب همدانی، تا:  
۱۱۸۵ق؛ جلد: تیماج مشکى، اندازه: ۱۰/۵×۲۰سم [ف: ۱- ۲۴۹]

← حل مغالطة ابن کمونه ← نهاية الكلام فى حل شبهة جذر  
الاصم  
← حل مغالطة ابن کمونه ← حل مغالطة جذر الأصم

● حل مغالطة ابن کمونه / فلسفه / عربی

hall-u muğālīṭat-i ibn-i kamūna

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۳۳۸/۱

آغاز: ارشدک الله تعالى و ایای الى طریق الحق و الصراط  
المستوی، ان مغالطة المشهورة لابن کمونه قد اختلف فی تقریرها  
و حلها اقوال الناظرین ... اقول ان ارید اثبات ازلیة الحوادث؛  
انجام: بحسب الوجود و العدم و لا استلزام ذاتی، و تفردت بهذا  
التحقیق و التفصیل بعون الملك الجلیل. تمت.

خط: نسخ، بی کا، بی تا؛ محشی به تاریخ جمادى الاول ۱۲۳۱؛  
مهر: «عبدہ علی اصغر»؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج، ۲گ (۲-  
۳پ)، ۱۸ سطر (۱۵×۹/۵)، اندازه: ۱۴/۵×۲۰سم [ف: ۱۲- ۳۲]

● حل مغالطة ابن کمونه = حل شبهة استلزام / فلسفه /

عربی

hall-u muğālīṭat-i ibn-i kamūna

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱؟ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-  
1632)

آغاز: أعلم، أرشدک الله تعالى و ایای الى طریق الحق و الصراط  
السوی: أن المغالطة المشهورة لابن کمونه قد اختلف فی  
تقریرها و حلها اقوال الناظرین  
انجام: و الجواب أن هناك شيئاً بحسب الوجود او العدم  
غير مستلزم للرفع، و هینا لاشیء بحسب الوجود او العدم و  
لا استلزام ذاتی. و انی تفردت بهذا التحقیق و التفصیل بعون الله  
الملك الجلیل.

چاپ: به اهتمام عبدالله نورانی در منطق و مباحث الفاظ (تهران،  
موسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل با همکاری دانشگاه  
تهران: ۱۳۵۳)

hall-ul muğālīṭāt

رساله‌ای است در حل مغالطات منسوب به ابن کمونه و در  
سرآغاز آن از پاسخ و حل محقق دوانی یاد می‌شود، و در مسئله  
دوم (تصور و تصدیق) از اعتراض امیر فخرالدین استرآبادی بر  
دوانی یاد می‌شود. کاتب آن را از افادات افضل الدین دانسته، و  
شاید امیر فضل الله استرآبادی معاصر شهید باشد.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۴۹۰۰/۹۳

آغاز: من افادات قدوة الفضلاء افضل الدین (؟) المسئلة الاولى من  
الكلام فى التوحيد. فيقول واجب الوجود لذاته لا يمكن ان يكون  
متعدد لان نسبة المتعدد اليه من حيث هو واجب؛ انجام: و هذا  
الاتحاد غيره مستلزم لايجاد التصور فى مهية التصديق الذى هو  
معلوم بالمجاز فلايتا فى اختلاف حقيقتهما كما لا يخفى  
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۸۱ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج  
قهوه‌ای، ۲گ (۲۴۵-۲۴۶ر)، ۲۵ سطر (۱۵×۲۹)، اندازه:  
۲۳×۳۵سم [ف: ۱۴- ۹۸]

● حل مغالطات / فلسفه / عربی

hall-u muğālīṭāt

نام کتاب در آغاز نسخه چنین آمده: «هذه رساله فى بيان  
المغالطات النظرية مع الاجوبه عنها». مؤلف این رساله ده مغالطه  
معروف را یاد کرده و پاسخ گفته است.

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۰۵/۱۱۳

آغاز: و ايضا رسالة فى المغالطات، بسم الله الرحمن الرحيم، هذه  
رسالة فى بيان المغالطات النظرية مع الاجوبه عنها اولها قولنا الكلمة  
غير منقسمة؛ انجام: فعليك ايها الحريص على لرفع المغالطات  
عنك و الزام المعاندين بضبط اشكال الاربعه و شرايطها و العلم  
بفساد الصورة و المادة و جميع ما اورناه للدفع و الازمام.  
خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۷۸ق؛ کاغذ: فرنكى سفید، جلد: تیماج  
قرمز، ۳ص (۸۲-۸۴)، ۲۵ سطر، اندازه: ۲۱×۳۴سم [ف: ۹- ۳۳۸]

● حل المغالطات / منطق / عربی

hall-ul muğālīṭāt

مؤلف در ضمن مطالعه کتب و اسفار، مغالطاتی که طلبه در  
اشکال منطقی چهارگانه با آنها مواجه می‌شود را جمع آوری  
کرده است و در اینجا به صورت مختصر به حل آنها پرداخته  
است.

کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه: ۲ مجموعه بدون شماره

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم رب يسر بفضلك ... و بعد لما خطر  
بيالى ان اجمع عدة من المغالطات و زبدة من المناظرات؛ انجام:  
بل مثل عذا النوع متع و عدمه ضرورى و ليكن هذا آخر ما اردنا  
ايراده فى هذه الاوراق

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد سیزدهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276251

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۲

کتابی است در مناسک حج و عمره.

۴. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه: ۱۳۴۶/۲۲

آغاز: بسمله. اما بعد از حمد حضرت خالق موجود است و پس از نعت و صلوات سید کائنات ... چنین گوید ... محمد مشهور بیهاء الدین عاملی عفی الله عنه که استدلال کرده اند فقهای امامیه؛ انجام: زیرا که طبع سلیم و ادراک مستقیم از آن نهایت نفرت و کمال کراهت دارد.

ترجمه آن است؛ خط: نسخ و نستعلیق، کا: ابراهیم بن رحمت الله حسینی نجفی، تا: قرن ۱۱ و ۱۲؛ جلد: تیماج سرخ، ص ۲ (۲۴۴-۲۴۵)، اندازه: ۱۷×۳۰سم [ف: ۲۴/۳ - ۷۸]

۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ض ۹۱۱

خط: مختلف، بی کا، بی تا [الفبائی: ۳۷۳]

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۱۵۷۵۸

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمین و افضل صلواته و اکمل تحياته علی من اصطفاه من الاولین و الاخرین؛ انجام: المسئول ان یتقبله حسن انه ولی التوفیق و السداد هو حسبنا و نعم الوکیل عبدالصاحب الحکیم

خط: نسخ، آیات معرب، بی کا، تا: ۱۳۹۲ق؛ مهر: شیخ بهالالدین شریعت؛ هدایی: خاندان حاج شیخ جعفر شوشتری؛ کاغذ: دفتری خطدار، جلد: مقوایی، روکش کاغذ قرمز، ۱۳۷گ، اندازه:

۲۲×۳۵سم [رایانه]

● دلیل وجوب شکر المنعم / کلام و اعتقادات / عربی

dalil-u wujub-i šukr-il mun'im

شیخ بهائی، محمد بن حسین، ۹۵۳ - ۱۰۳۰ قمری

šeyx-e bahā'ī, mohammad ebn-e hoseyn (1547 - 1621)

رساله ای کوتاه، در دلیل دیگری علاوه بر ادله علماء بر وجوب شکر منعم اقامه نموده است. این رساله دارای ترجمه ای است که معلوم نیست از خود بهائی است یا غیر او و ظاهراً اصل رساله منقول از کشکول مؤلف است.

آغاز: یقول الفقیر ... مما استدل به اصحابنا قدس الله اسرارهم و اعلی فی الفردوس قرارهم علی ان شکر المنعم واجب عقلاً و ان لم یرد به نقل اصلاً

انجام: و الذهن القویم ما یرضا هما و السلام علی من اتبع الهدی و صلی الله علی محمد و آله اجمعین الی یوم الدین.

[مکتبه امیرالمومنین ۲۲۲/۴ و ۳۵۷/۱؛ کتابشناسی شیخ بهایی، ص ۳۴۵]

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۹۳۵/۶

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق، کا: محمد امین بن رحمة الله دولت آبادی، تا: ۱۰۳۰ق؛ کاغذ: سپاهانی، جلد: تیماج سبز، ۱گ (۵۶)، ۱۹ سطر

(۱۳×۷)، اندازه: ۱۹×۱۳سم [ف: ۸ - ۵۵۲]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه: ۱۳۵۴۸/۴

آغاز: برابر

خط: نسخ، کا: احمد بن یوسف بن عبد علی بن فیاض بن عبد علی بن مفضل الخفاجی اصلاً الخناقوی مسکنا، تا: سلخ شعبان

۱۰۳۸ق؛ جلد: تیماج مشکی، ۳گ (۱۴۶-۱۴۹ر)، ۵ و ۱۵ سطر، اندازه: ۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۳۷ - ۴۵]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه: ۸۹۷۴/۷

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: سعید بن درویش گجراتی احمد آبادی، تا: با تاریخ ۱۰۸۲ق؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۲گ (۳۱۸-۳۱۹پ)،

۲۵ سطر (۱۶×۳۷/۲)، اندازه: ۱۲/۶×۲۳/۴سم [ف: ۲۹/۱ - ۵۱۳]

● دلیل الوجود الذهنی / فلسفه / عربی

dalil-ul wujūd-iḍ ḍihni

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

چاپ: به کوشش عبدالله نورانی در منطق و مباحث الفاظ (تهران، موسسه مطالعات اسلامی دانشگاه مک گیل با همکاری دانشگاه تهران: ۱۳۵۳)

۱. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۶/۲۱۴۴/۲

آغاز: و اقول: یمکن أن یرتدل علی الوجود الذهنی بانا لانشک فی صحة حمل بعض الاشياء علی بعض آخر؛ انجام: فلا بد من نحو آخر من الوجود سوی الخارجی هو الذی بحسبه یتحد المحمول مع الموضوع، فیتم أمر الحمل. و ذلك أيضاً من سوانح الوقت.

کاتب = مؤلف، تا: شوال ۹۹۲ق، برای تاجا حسین (احتمالاً همان تاج الدین حسین صاعد بن شمس الدین طوسی صاحب کتاب)؛ کاغذ: سپاهانی فرنگی، جلد: مقوا با پارچه زری، اص (۲۱۶) [ف: ۸۰۸ - ۹]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه: ۱۲۷/۴ معزی

آغاز: هو المعبود الباقی اعلم ان القوم اختلفوا فی الوجود الذهنی ما ثبت بعض و نفاه بعض آخر منهم و هم الحکماء ... استدلو علیه بوجه الاول انا تصور ما لا وجود له اصلا فی الخارج؛ انجام: ثم اقول واستبان منه الدفاع مال ذکره بعض المدققین ... لم یکن هناك علة بها لغير متصفا بالوجود فان شان العلة ان یرجح احد الطریفین المتادین علی الآخر فاذا لم یکن هناك طرفان متساویان فای حاجة الی العلة وقد صححها.

خط: نسخ، بی کا، تا: با تاریخ ۹۶۰ق؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۸گ (۱۲۲-۱۲۹پ)، اندازه: ۱۲/۵×۱۹/۵سم [ف: ۳۹ - ۷۵]

● دلیل وجود زمان / فلسفه / عربی

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد چهاردهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276252

استاد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱۰/۲۰۱۳

محقق سبزواری، محمد باقر بن محمد مؤمن، ۱۰۱۷ -  
۱۰۹۰ قمری

mohaqqeq-e sabzevārī, mohammad bāqer ebn-e  
mohammad mo'men (1609 - 1679)

دوازده امام منسوب به (ملا محمد باقر) محقق سبزواری.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۴۸۵/۴

آغاز: الحمد لله نحمده و نستعينه و نومن به و نتوكل عليه و نشهد  
ان لا اله الا الله وحده لا شريك له

خط: نسخ، کا: محمد زمان قمی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد:  
تیماج عنابی، ۸ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۱ اسم [ف: ۱۵ - ۲۱۱]

● دوازده امام / دعا / عربی

davāzdah emām

حسینی علوی، محمد بن احمد، ق ۱۱ قمری  
hoseynī a'lavī, mohammad ebn-e ahmad (- 17c)

دوازده امام منسوب به عبدالحسین سبط میرداماد.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۴۸۵/۱

آغاز: محمد صفو الميامین المکرمين و سيد المرسلین  
خط: نسخ، کا: محمد زمان قمی، تا: قرن ۱۱؛ برگ اول و یک

برگ از وسط ناقص؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۸ سطر،  
اندازه: ۱۸/۵×۱۱ اسم [ف: ۱۵ - ۲۱۱]

● دوازده امام / دعا / فارسی

davāzdah emām

محمد زمان قمی، ق ۱۱ قمری  
mohammad zamān qomī (- 17c)

کتاب مشتمل است بر چندین دوازده امام و بعضی ادعیه دیگر:  
دوازده امام منسوب به عبدالحسین سبط میرداماد،  
دوازده امام منسوب به علامه (ملا محمد تقی) مجلسی، دعاء  
رویت هلال ماه رمضان سجاده، دوازده امام منسوب به علامه  
حلی، دعاء استغاثه سجاده، زیارت جامعه غیر معروفه، دوازده  
امام منسوب به (ملا محمد باقر) محقق سبزواری، دوازده امام  
منسوب به شیخ صدوق، دوازده امام انشاء شریف مرتضی علم  
الهدی، دوازده امام علامه حلی، دوازده امام منسوب به شیخ  
مفید، دوازده امام انشائی سید حکماء میر محمد باقر داماد،  
دوازده امام منسوب به ملا شهاب الدین عبدالله شوشتری معروف  
به عقاب و شهید ثالث، دوازده امام خواجه نصیرالدین طوسی،  
دوازده امام شیخ لطف الله میسی، دوازده امام شیخ عبدالله  
شوشتری، دوازده امام کرکی عاملی، دوازده امام شیخ بهایی  
عاملی، دوازده امام میر شرف الدین علی البحرانی، دوازده امام  
منسوب به ملا احمد مقدس اردبیلی، دوازده امام شیخ فخرالدین

تیماج عنابی، ۸ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۱ اسم [ف: ۱۵ - ۲۱۲]

۲. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه: ۱۳۶۷۴/۲۲

آغاز: الھی بحق الهاشمی محمد xx حبیبک طه شافع العرصات /  
و بحق علی نفسه و وصیه xx ابی ولده و صهر ذی الحسرات

خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد: گالینگور آبی، ۲ گ  
۱۰۷-۱۰۸ (پ)، اندازه: ۱۶×۹ اسم [ف: ۳۷ - ۱۹۹]

۳. تهران؛ شورا؛ شماره نسخه: ۱۳۶۷۴/۲۴

آغاز: صلوة و تسلیم و الف تحية xx علی احمد المبعوث خیر  
البرية

دوازده امام دیگر از او؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ جلد:  
گالینگور آبی، ۱ ص (پ ۱۰۸) [ف: ۳۷ - ۱۹۹]

● دوازده امام / دعا / عربی

davāzdah emām

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری  
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-  
1632)

دوازده امام انشائی سید حکماء میر محمد باقر داماد

۱. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۴۸۵/۹

آغاز: محمد رسول الله صلی الله علیه و الله و سلم امامی و فاطمة  
بنت رسول الله صل الله علیه فوق راسی

خط: نسخ، کا: محمد زمان قمی، تا: قرن ۱۱؛ اهدایی: رهبری،  
۱۳۷۳؛ کاغذ: نخودی، جلد: تیماج عنابی، ۸ سطر، اندازه:

۱۸/۵×۱۱ اسم [ف: ۱۵ - ۲۱۱]

۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۳۲۵۴/۵-۳

بی کا، بی تا [فیلمها ف: ۲ - ۱۰۹]

● دوازده امام / دعا / عربی

davāzdah emām

مجلسی، محمد تقی بن مقصود علی، ۱۰۰۳؟ - ۱۰۷۰  
قمری

majlesī, mohammad taqī ebn-e maqsūd 'alī (1595-  
1660)

دوازده امام منسوب به علامه (ملا محمد تقی) مجلسی.

مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۴۸۵/۲

آغاز: الحمد لله الاول بلا اول کان قبله و الاخر بلا آخر یكون بعده  
خط: نسخ، کا: محمد زمان قمی، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: نخودی، جلد:

تیماج عنابی، ۸ سطر، اندازه: ۱۸/۵×۱۱ اسم [ف: ۱۵ - ۲۱۱]

● دوازده امام / دعا / عربی

davāzdah emām

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فنا)؛؛ جلد چهاردهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

۹۲. تهران؛ ادبیات؛ شماره نسخه: ۳۵۸/۱

بی‌کاء، بی‌تا [ف: ۳-۵۸]

۹۳. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۸۲۲/۲۹

آغاز و انجام؛ برابر

بی‌کاء، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۸ص (۲۳۹-۲۴۶)، ۲۰ سطر،

اندازه: ۱۰×۱۵سم [ف: ۵-۲۳۸]

## ● خلق الاعمال / کلام و اعتقادات / عربی

xalq-ul a'māl

حسینی، محمد تقی، ق ۱۰ قمری

hoseynī, mohammad taqī (- 16c)

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۷۳۳۴۵ ض

نسخه نادر؛ بی‌کاء، بی‌تا [د.ث. مجلس]

## ● خلق الاعمال / فلسفه / عربی

xalq-ul a'māl

شیرازی، محمود بن یعقوب، ق ۱۰ قمری

Šīrāzī, mahmūd ebn-e ya'qūb (- 16c)

تاریخ تألیف: جمادی الاول ۹۰۹ق؛ محل تألیف: کاشان

رساله‌ای فلسفی در این که اعمال و کارهایی که از بندگان سر

می‌زند آیا آن کارها مخلوق خداست یا خود بندگان یا اراده

خداوند و بندگان در آنها تأثیر دارد..

قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۵۶۴/۱۳

آغاز: بسم الله الرحمن الرحيم تیمناً بذكره العظيم يا الله المحمود

فی کل فعاله نحمده علی جزیل نواله؛ انجام: و الفوز بهذا المآرب

الجسیم و هو حسی فی جمیع المطالب و یکنفی المآرب.

خط: نسخ، بی‌کاء، بی‌تا؛ مصحح، محشی، با علامت بلاغ؛ جلد:

تیماج قرمز، ۱۴گگ (۱۵۲پ-۱۶۵پ)، ۲۱ سطر، اندازه:

۱۲×۱۹/۵سم [ف: ۷-۱۵۵]

## ● خلق الاعمال / فلسفه / عربی

xalq-ul a'māl

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-

1632)

تاریخ تألیف: ذیقعد ۱۰۲۵ق

خلق الاعمال درباره یکی از مهمترین مباحث کلامی یعنی مسأله

جبر و اختیار است که خواجه نصیر الدین طوسی، علامه حلّی،

دوانی و ملاصدرا نیز با همین نام دارای تألیف اند. میرداماد در

این موضوع چند رساله کوتاه و مفصل دارد که از آن جمله

است: الايقاضات، قضا و قدر، خلق الاعمال و الجبر و التفویض؛

۸۳. تهران؛ دائرة المعارف؛ شماره نسخه: ۱۳۹۶/۱۰

آغاز: ان افعال العباد دائرة بحسب احتمال العقلي بين امور؛ الاول

ان يكون حصولها بقدره الله ... (که برابر است با سطر ۱۲ نسخه ش

۱۴۳۲ این کتابخانه)؛ انجام: فتوح علی هیاکل التوحید آثاره فقال

زدنی بیانا، فقال اطفاء السراج المصباح فقد طلع الصباح. تمت.

خط: نسخ تحریری، بی‌کاء، تا: ۱۳۴ق؛ ۲گگ (۶۸-۶۹پ) [ف: ۳-

۱۲۴-

۸۴. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۲۴۳۴

آغاز: برابر؛ انجام: ملا جلال الدوانی فی مسئله خلق الاعمال.

خط: نستعلیق خفی، بی‌کاء، بی‌تا [رایانه]

۸۵. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۱۹۳۶۶

آغاز: برابر؛ انجام: من التوحید الافعال اول فتوحات السالکین

خط: نسخ خفی، بی‌کاء، بی‌تا [رایانه]

۸۶. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۰۲۹۲/۳

آغاز و انجام؛ برابر

خط: نسخ، بی‌کاء، بی‌تا؛ مصحح؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۷ص

(۱۱۳-۱۱۹)، ۱۵ سطر، اندازه: ۱۱×۱۹سم [ف: ۳۲-۳۰۴]

۸۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۳۸۸/۶

آغاز و انجام؛ برابر

خط: نسخ خوش، بی‌کاء، بی‌تا؛ مهر: حاج سید سعید؛ جلد: تیماج

مشکی، ۶گگ (۳۸-۴۳)، ۱۵ سطر (۱۵×۷/۵) [ف: ۱-۳۱۸]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۲۱۵۰/۶-ف

نسخه اصل: همان نسخه بالا [قیلها ف: ۱-۶۴۷]

۸۸. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۶۰۰۸

آغاز و انجام؛ برابر

خط: نستعلیق و شکسته، بی‌کاء، بی‌تا؛ واقف: فهرستی؛ ۳گگ،

اندازه: ۱۰×۱۶سم [ف: ۴-۱۲۷]

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۶۴۵۲/۳-عکس

نسخه اصل: همان نسخه بالا [قیلها ف: ۳-۲۵۳]

۸۹. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۷۷۷/۱۰

خط: نسخ، بی‌کاء، بی‌تا؛ جلد: تیماج قهوه‌ای، ۳گگ (۱۱۲پ-

۱۱۴)، اندازه: ۵/۱۰×۱۸سم [ف: ۵-۱۹۴]

۹۰. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۳۳۱۵/۳

آغاز: برابر؛ انجام: فقال زدنی بیانا فقال (ع) اطفأ السراج فقد طلع

الصباح. تمت الرسالة

فاقد خطبه؛ بی‌کاء، بی‌تا؛ پایان آن نیز (که شرح حدیث حقیقت

کمیل است) از نسخه‌های خطی مجلس کوتاه‌تر است؛ کاغذ:

فرنگی، جلد: تیماج قهوه‌ای، ۱ص (۵-۶)، اندازه: ۱۲×۲۱سم [ف:

۱۰-۹۶۷]

۹۱. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۴۰۵

آغاز و انجام؛ برابر

فاقد خطبه؛ بی‌کاء، بی‌تا؛ جلد: تیماج قرمز، اندازه: ۲۵×۶سم [ف: ۴-

۱۸۹-

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد چهاردهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

al-xilqa

جابر بن حیان، ۱۲۰ - ۱۹۸ قمری؟

jāber ebn-e hayyān (739 - 814)

مقاله سی ام از مجموعه رسایل او به نام «السبعین» است. آغاز: الحمد لله رب العالمین و صلی الله ... سلم تسليماً. و بعد قد سبق لنا قبل کتابنا هذا تسع و عشرون کتاباً عشرون کتاباً فی الحيوان و تسعة فی الاشجار و کتابنا هذا آخر قولما فی الاشجار ... و انا ذا کر فیہ الادهان و الالبان و ما فیها من الفعل و التأثير القریب و اری انها افضل فی العمل و لنا کتاب یعرف بکتاب الالبان فی المائة و اثنی عشر نذکر فیہ کیف وجه استخراج الدهن من جمیع الثبات و من الحيوان و الاحجار جمیع الالبان و ابلغ فیہ و ما فیہ ما یتخرج دهنه و لبنه و اکثره الاشجار ... **انجام:** و سوف نذکر ذلك عن آخره ان شاء الله و وجه آخر من اخرج الادهان للاجرام کمثل الشمع و ما جانسه و هی کلک و سوف تأتي به فی المقالات الاخيرہ ان شاء الله.

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۴۶۷/۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نستعلیق چلیبا، بی کا، تا: قرن ۱۱؛ کاغذ: ترمه، جلد: رویه میشن قرمز، ۲ گگ (۵۶-۵۷ پ)، اندازه: ۱۵/۶ × ۲۳/۲ سم [ف: ۶ - ۴۴۸]

۲. تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۹۰۱۱/۳۰

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، بی کا، تا: صفر ۱۲۸۸ ق؛ کاغذ: فرنگی شگری، جلد: تیماج قهوه ای، ۳ گگ (۷۹ پ-۸۱ پ)، ۱۹ سطر (۵ × ۸/۵)، اندازه: ۱۳/۷ × ۲۲/۳ سم [ف: ۲۹/۲ - ۶۱۵]

● الخلقه / کلام و اعتقادات / عربی

al-xilqa

میر داماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری؟

mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۵۰۷۴/۴-۵۰

نسخه اصل: کتابخانه راینلند منچستر شماره P 97 (۶۸۶)؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۲ [فیلمها ف: ۳ - ۱۳۱]

● خلقت / کلام و اعتقادات / فارسی

xelqat

رساله در آفرینش نور نبی مکرم اسلام و آدم و ملائکه، مرگ و احوال پس از مرگ و سرنوشت گنه کاران و صالحان در قیامت، مطابق عقائد اهل سنت، با استفاده از اخبار و روایات و آیات قرآن.

۳۸ گگ، ۲۱ سطر، اندازه: ۲۱ × ۱۴ سم [ف مخ: ۲ - ۸۴۹]

۱۰. خوانسار؛ فاضل؛ شماره نسخه: ۴۶۹/۱

خط: نسخ زیبا، کا: حبیب الله موسوی، تا: ۱۷ ذیقعدہ ۱۲۷۹ ق، جا: بروجرد؛ جلد: تیماج قهوه ای، ۱۱۰ ص (۲-۱۱۱)، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۸ × ۲۲/۵ سم [ف: ۲ - ۱۲۳]

قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۱۱۵۰/۱

نسخه اصل: همان نسخه بالا [عکسی ف: ۳ - ۴۳۵]

● خلق الکلام / کلام و اعتقادات / عربی

xalq-ul kalām

احسانئی، احمد بن زین الدین، ۱۱۶۶ - ۱۲۴۱ قمری

ahsā'ī, ahmad ebn-e zayn-od-dīn (1753 - 1826)

یزد؛ سربزدی؛ شماره نسخه: ۳۷/۵

آغاز: سلام عليك و رحمة الله و برکاته اما بعد فاعلم ان الکلام یختلف بحسب اختلاف المقامات؛ **انجام:** و أما الاحتمالات و التجویزات و الفروض التي تفرضونها و تعتبرونها فليست من الحق و النور فان العلم نقطة کثرها الجاهلون.

خط: نسخ، کا: احمد، بی تا؛ جلد: تیماج قرمز، ۳ گگ (۱۳۴ پ-۱۳۶ ر)، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۶ × ۲۲ سم [ف: ۱ - ۳۷]

● خلق الله الموجودات / کلام و اعتقادات / عربی

xalq-ul lāh al-mawjūdāt

تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۰۰۳۱/۶

کا: محمد بن صالح، بی تا؛ کاغذ: کیود فرنگی، جلد: مشکی، ۳ گگ (۵۷ پ-۵۹ پ)، ۲۸ سطر (۲۵ × ۳۰)، اندازه: ۴۰ × ۳۴ سم [ف: ۱۷ - ۵۲۸]

↳ الخلق المخلوقة < صنعة الطبيعة و سرائر الخلیقة

● خلق النبی = کتاب خلق النبی (ص) / تاریخ پیامبر اکرم

(ص) / عربی

xalq-un nabī = k-u xalq-in nabī

ابوبکر محمد بن عبد الله بن عبد البر  
ābūbakr mohammad ebn-e 'abd-ol-lāh ebn-e 'abd-ol-barr

تهران؛ مجلس؛ شماره نسخه: ۱۱۳۴۱

خط: نسخ، کا: ابوبکر محمد بن ابی رافع الوراق، تا: ظاهره قرن ۶؛ عکس [مختصر ف: ۳۳۷]

● الخلقه / کیمیا / عربی

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛؛ جلد چهاردهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276252

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱۰/۲۰۱۳

● **الدرة البيضاء / حديث / عربی**

ad-durrat-ul baydā'

حسینی یزدی، ابوالحسن بن حیدر، ق ۱۳ قمری  
hoseynī yazdī, ab-ol-hasan ebn-e heydar (- 19c)

تاریخ تألیف: ۱۲۸۲ق

در ده «باب» نگاشته شده است.

آغاز: بسمله. الحمد لله الذي توحد بالوحدانية ... اما بعد ... چنین ... ابوالحسن بن حیدر الحسینی یزدی الاصل الساکن فی قریة محمود آباد البرخوار، من بلوکات تسعة اصفهان ...

تهران؛ سپهسالار؛ شماره نسخه: ۵۳۸۱

آغاز: برابر؛ انجام: ای منقلب یقلوبن

کاتب = مؤلف، تا: ۱۲۸۲ق؛ کاغذ: فرنگی سفید، جلد: تیماج سرخ، ۳۴۰گ، ۱۵ سطر (۱۵×۹/۵)، اندازه: ۱۶×۲۲سم [ف: ۴-۴۱۸]

● **الدرة البيضاء / كلام و اعتقادات / عربی**

ad-durrat-ul baydā'

ندیم خلخالی، عبدالرحیم بن محمد رضا، ق ۱۳ قمری  
nadīm-e xalxālī, 'abd-or-rahīm ebn-e mohammad rezā (- 19c)

اهدا به: محمد شاه قاجار

تاریخ تألیف: ۱۲۶۲ق؛ محل تألیف: ری

مناقب معصومین (ع) است به سبک مناقب محی الدین ابن عربی ولی مفصل تر و به اضافه قسمتی در بیان توحید (این قسمت در پایان کتاب، ذیل مناقب امام ۱۲ قرار دارد). به طوری که خود در دیباچه نگاشته است این کتاب را پس از ۶ سال اقامت در تهران تألیف کرده است و به طوری که از مطاوی کتاب استفاده می شود وی از شاگردان شیخ احمد احسانی و پیروان سرسخت وی بوده و این کتاب را بر اصول روش وی نگاشته است. از شیخ حافظ رجب برسی (کتاب مشارق الانوار) نیز نقل بسیار کرده است. در چهارده «نور» با مقدمه ای بدین شرح: نور ۱. نور محمدی؛ ۲. مصباح الهدایه و زجاجه ولایه؛ ۳. قطب دائره العصمه و العفه؛ ۴. مظهر الاشرف و الجمال و مظهر الفخر و الجلال؛ ۵. عوامل الکبریاء و العظمة و اهل الجود و الجبروت؛ ۶. نقطه دائره العباده و قطب مرکز الهدایه؛ ۷. مصداق نور علی نور یهدی الله النوره؛ ۸. مفاد الله نور السموات و الارض؛ ۹. مجد الله الذي تكلم به على عبده؛ ۱۰. مبداء الایجاد و منتهی الوجود و حقیقه الاشیاء؛ ۱۱. سر المبدء و المعاد و نور و لكل قوم هاد؛ ۱۲. عین الله الناظره و حکمته القاہره؛ ۱۳. مظهر الجبروت و البقاء و مظهر العظمة و الکبریاء؛ ۱۴. هو الحي القيوم لا تاخذه ...

آغاز: الحمد لله الفرد القادر الواحد الصمد، الذي لم يلد و لم يولد و لم يكن له كفواً احد  
انجام: و الحمد لله الملك المنان على ما اورد و المهم في قلب هذا

محمد و صحبه و آل xx اهلی التقی و العلم الکمال.

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۷۹ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: تیماج تریاک، ابعاد متن: ۱۳×۶، اندازه: ۱۰×۱۹سم [ف: ۳-۸۸۶]

← الدرة البيضاء

● **الدرة البيضاء / كيمياء / عربی**

ad-durrat-ul baydā'

قمری، محمد، ق ۵ قمری

qomrī, mohammad (- 11c)

گویا از شیخ محمد قمری (مجلس ۴۶۵/۲) یا جلدکی (الذریعه ۱۹/۱۸) در صناعت یاقوت، با عنوان های «لایحه قدسیه» و هر یک در چند فایده و در آن آمده: «و قد ثبت تفاصيل الاوزان فی کتابها المسمى «كشف الاسرار فی هتك الاستارذ».

تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۳۲۴۶/۴

آغاز: بسمله، و به تقی و یاقوت الحمراء و للمصنف الجدید. الحمد لله الذي خلق العلم من الدرة البيضاء و جعل اللوح المحفوظ من الياقوت الحمراء و كان عرشه ... و بعد فانه هذه الرسالة المسماة بدرة البيضاء فی صناعة الياقوت الحمراء و مرتبة علی اللوایح القدسیة و الفوائد الحکمیة؛ انجام: فی عیون المشایخ العظام بحق نور محمد (ص) رب العالمین و صلی الله علی خیر خلقه محمد و آلہ الطاهرین

خط: نستعلیق بد، بی کا، بی تا؛ کاغذ: پسته ای آبی، جلد: رویه میشن قهوه ای، ۱۴ سطر، اندازه: ۱۱×۱۷/۲سم [ف: ۶-۳۲۹]

● **الدرة البيضاء / دعا / فارسی**

ad-durrat-ul baydā'

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری  
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (- 1632)

[الذریعة ۹۲/۸]

۱. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۵۱

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ مجدول؛ کاغذ: ترمه، جلد: مشکی مغزی، ۳۰۰گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۳/۱۴×۲۳/۷سم [ف: ۲-۲۴۳]

۲. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۱۲۴

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمین ... اما بعد داعی دولة ... محمد باقر الداماد الحسینی؛ انجام: قد تم و ختم هذا الكتاب المستطاب مسمى به درة البيضاء.

خط: نسخ، کا: محمد طاهر دیلمقانی، تا: ۱۲۶۵ق؛ کاغذ: فرنگی، جلد: میشن مشکی، ۲۱۹گ، ۱۵ سطر، اندازه: ۸/۱۵×۲۴/۸سم [ف: ۲-۲۴۲]

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد چهاردهم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازمان

DIA 276252

اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱۰/۲۰۱۲

- مصصح، محشى از مؤلف، در پايان انهاء و اجزاهای است که مؤلف به جهت کاتب به تاريخ ۱۰۲۰ نوشته؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۱۹۹ گ (۲-۲۰۰)، ۱۲ سطر، اندازه: ۱۷/۵×۱۰ سم [ف: ۷-۱۰۴]
۲. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۱۸۳۸/۱  
خط: نستعلیق، کا: علی دوست بن محمد شاگرد ميرداماد، تا: دوشنبه ۱۴ صفر ۱۰۲۱ق؛ محشى با نشان «منه مدظله العالی»، مؤلف همین نسخه را بر کاتب که از شاگردانش بوده خوانده، با بلاغ قرائت به خط میر؛ کاغذ: سپاهانی، ۸۱ گ (۲-۸۲)، ۱۶ سطر (۱۴/۵×۱۲)، اندازه: ۲۰×۱۳ سم [ف: ۸-۴۳۵]
۳. کرمانشاه؛ نجومی؛ شماره نسخه: ۲؛ مجموعه بدون شماره  
کا: محمد مومن بن محمد امين، تا: ۱۰۹۹ ق [دليل المخطوطات: ۱ - ۲۷۲]
۴. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۶۶۶  
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱؛ محشى؛ کاغذ: ترمه، جلد: ميشن قهوه‌ای، ۶۳ گ، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۸/۸×۱۲/۷ سم [ف: ۱-۳۳۷]
۵. قم؛ مرکز احیاء؛ شماره نسخه: ۳۶۰۶/۱  
آغاز و انجام: برابر  
بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در حیات مؤلف؛ مصصح، با علامت بلاغ، محشى با عناوین «منه دام ظلّه»؛ تملک: محمد بن حاج عبدالرحيم قزوینی غروی در ۲۳ جمادی الاول ۱۲۶۸ در اصفهان، عبدالله بن عبدالعظیم خوانساری در ۱۱۸۳، نظام الدین الجیلانی؛ ۶۴ گ (۲-۶۵)، ۲۲ سطر، اندازه: ۱۸×۱۱ سم [محدث ارموی مخ: ۲-۹۳۳]
۶. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۷۵۹۰  
خط: نسخ، بی‌کا، تا: قرن ۱۱، در عصر مؤلف؛ روی برگ اول به خط مؤلف دانسته شده؛ مصصح، با نشانی‌های بلاغ؛ جلد: تيماج قهوه‌ای، ۱۱۰ گ، اندازه: ۲۰×۱۳ سم [ف: ۱۹-۴۰۳]
۷. تهران؛ دانشگاه؛ شماره نسخه: ۸۸۵۲/۱  
خط: نسخ، کا: میرزا سيد محمد ابراهيم حسینی، تا: قرن ۱۲، برای محمد محسن حسینی موسوی بهادر میرزا در شوال ۱۲۵۱؛ تاريخ تأليف در این نسخه ۱۰۲۵ است ولی در الذریعه (۱۷۸:۱۴) پايان ذیحجه ۱۰۲۰؛ کاغذ: هندی، جلد: گالینگور، ۱۳ سطر (۱۳/۵×۶/۵)، قطع: بغلی [ف: ۱۷-۲۳۶]
۸. گلپایگان؛ کتابخانه حجة الاسلام گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۱۰۷/۲  
کا: حسين جربادقانی، تا: قرن ۱۲، جلد: روغنی مذهب، ۲۸ گ (۱۶۰-۱۸۷)، اندازه: ۲۰/۵×۱۵ سم [کتابخانه‌های گلپایگان: ف: ۸۱]
۹. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۱۵۰۹۰/۱  
آغاز و انجام: برابر  
خط: نسخ، کا: کربلایی حسين بن حاجی افراسیاب مشهدی، تا: ۱۱۱۶ق؛ محشى با نشان «منه، ص، ۵» و غیر آن، مصصح؛ تملک: مرحوم میرزا علی بن موسی، ثقة الاسلام تبریزی شهید در ۱۳۲۱؛ ۷۱ گ (۱-۷۱)، ۱۸ سطر، اندازه: ۱۳×۷ سم [ف: ۳۸-۲۴۹]
۱۰. مشهد؛ رضوی؛ شماره نسخه: ۲۴۶۵۹  
آغاز و انجام: برابر

šer'at-ul eslām (t.)

این رساله، که به اختصار، یک دوره فقه اسلامی بحث شده است، از شناسایی سنت رسول خدا آغاز سخن می‌شود و سپس سنت‌های متعدد اعمال مکلف شرح می‌گردد تا به مستحبات نماز می‌رسد و یا آن کتاب به پایان می‌رود.

تهران؛ ملی؛ شماره نسخه: ۶۰۶

آغاز: بسمله، الحمد لله رب العالمين و الصلوة علی سيد المرسلين و آله الطيبين الطاهرين فصل اول در بیان؛ انجام: و الحمد لله رب العالمين و الصلوة علی اشرف البشر محمد و آله اجمعين.  
خط: نستعلیق، بی‌کا، تا: محتملاً قرن ۱۲؛ کاغذ: بخارایی، ۹۰ گ، ۱۸ سطر (۱۴/۵×۷)، اندازه: ۲۲×۱۳ سم [ف: ۲-۱۱۶]

سه شرعة التسمية فی النهی عن التسمية < شرعة التسمية فی زمان الغيبة

● شرعة التسمية فی زمان الغيبة / فقه / عربی

šir'at-ut tasmīya fī zamān-il ġayba

میرداماد، محمد باقر بن محمد، - ۱۰۴۱ قمری  
mīrdāmād, mohammad bāqer ebn-e mohammad (-1632)

تاریخ تألیف: ۱۰۲۰ق

رساله معروفی شامل بیست روایت در حرمت یاد کردن اسم و کنیه اصلی حضرت صاحب الزمان (ع) در زمان غیبت می‌باشد. وی در ادامه کلام صاحب «کشف الغمة» و اعتراض او بر شیخ مفید و شیخ طوسی را آورده و کلام کشف الغمة را رد کرده است. این رساله پر از فوائد رجالی، ادبی و غیره است.

آغاز: بسمله الحمد لله رب العالمين حمدا لا يبلغه حمد الحمدین و بعد فهذا کتاب شرعة التسمية فی زمان الغيبة التسمية فی زمان الغيبة استفاناً رهط من الاصحاب فافتیناهم. مسئله ماقول سيدنا انجام: اللهم احملني على عفوك و لا تحملني على عدلك برحمتك يا ارحم الراحمين و صلى الله على سيدنا و نبينا محمد و آله الطاهرين.

چاپ: چاپ شده توسط انتشارات مهديه اصفهان  
[دنا ۱۱۷/۶ (۱۳) نسخه]

شرح و حواشی:

۱- کشف التعمية فی حکم التسمية؛ حر عاملی، محمد بن حسن (۱۰۳۳-۱۱۰۴)

۲- شرعة التسمية فی النهی عن التسمية (منتخب)

۱. قم؛ مرعشی؛ شماره نسخه: ۲۵۱۹/۱

آغاز و انجام: برابر

خط: نسخ، کا: عبدالمطلب طالقانی، تا: ۱۰۲۰ق، جا: اصفهان؛

فرستگان نسخه‌های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیستم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازماناسناد

DIA 276258

و.کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران ۱۳۹۱/۲۰۱۳



در مزاج داروها؛ خط: نستعلیق، کا: صالح طیب پیشگاه، بی تا؛  
جلد: تیماج سبز، ۱۴گ (۵۰-۶۳)، اندازه: ۱۱×۱۷/۵سم [ف: ۴۹]

● شرح القانونچه / طب / فارسی

š.-ol qānūnča

وابسته به: القانونچه = المختصر فی صناعة الطب = المختصر فی  
الطب؛ چغمینی، محمود بن محمد (۷۴۵-)  
شرح مختصری است بر قانونچه چغمینی.

یوز؛ کاظمینی؛ شماره نسخه: ۱۹۴

آغاز: گفت مصنف فلان رحمه الله و بعد لفظ بعد در اصطلاح  
علماء عربیت از جمله ظروف مقطوعه الاضافه است مکمل اما قبل  
از او مقدر است؛ انجام: و البصل المرى حار لطیف ترشی پیاز  
گرم و تراست الفصل الحادى عشر  
خط: نسخ و نستعلیق، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: انجام؛ ۹۳گ،  
۱۷ سطر، اندازه: ۱۵×۲۱سم [ف: ۱-۱۷۱]

● شرح القانون الحرفی = الحروف (مختصر) / علوم

غریبه / عربی

š.-ul-qānūn-il-ḥarfī = al-ḥurūf (mx.)

رساله ای است کوتاه در علم حروف در چندین «فصل» و در  
پایان با عنوان «مختصر شرح القانون الحرفی» آمده است.

قیم؛ موعشی؛ شماره نسخه: ۱۲۶۸۳/۵

آغاز: الحمد لله وحده والصلاة والسلام على محمد وآله اجمعين  
اعلم ايدينا الله و اياك يروح من عنده أن علم الحروف علم جليل  
يتصلبه العالم الى ما لا يتصل بغيره اليه؛ انجام: ولها شروط لا  
حاجة لذكرها هنا و هذا ما وجدت مختصر شرح القانون الحرفى و  
بالله أستعين و عليه أتوكل و حسبنا الله و نعم الوكيل نعم المولى و  
نعم النصير.

خط: نستعلیق، بی کا، تا: نیمه قرن ۱۰؛ رکابه دار؛ کاغذ: شرقی،  
۲گ (۲۷-۲۸)، ۲۶ سطر، اندازه: ۱۲×۱۶سم [ف: ۳۲-۲۵۳]

سه شرح القبرية < الصادقية في شرح الرسالة القبرية

● شرح القبسات = حاشية القبسات / فلسفه / عربی

š.-ul qabasāt = ḥāšīyat-ul qabasāt

علوی عاملی، احمد بن زین العابدین، - ۱۰۵۴ قمری  
'alavī 'āmelī, ahmad ebn-e zayn-ol-'ābedīn (- 1645)

وابسته به: القبسات؛ میرداماد، محمد باقر بن محمد (۱۰۴۱-)  
به درخواست: میرداماد

در شرح قبسات میر محمد باقر داماد است که آن را به  
درخواست استادش میرداماد نوشته و بعد از وفات استاد مرتب

بعده قليل من سكنجيين ساذج ليزول بذلك سده و قد فرغت من  
شرحه و هو اول تصنيف صدر منى و اول تأليف وقع عنى فى عين  
انغلاق الخاطر و انفجار العالقيق

خط: نسخ، کا: عبد آل محمد الشيخ ساعد عبد محمد، تا: ۱۰۰۸ و  
۱۰۰۹ق؛ ۹۰گ (۱۰-۹۹)، ۱۹ سطر (۱۳×۷/۵) [ف: ۲۶۲-]

۶. تهران؛ فیاض؛ شماره نسخه: ۹۳/۱

خط: نسخ، بی کا، تا: ۱۰۶۰ق [نشریه: ۷-۶۹۹]

۷. مشهد؛ گوهرشاد؛ شماره نسخه: ۷۶۰/۱

آغاز: الدافع و المودب الماسك ليكون له اصناف الحركات ...  
الفصل الخامس فى تشریح حجاب الصدر و المعدة و الامعاء اما  
حجاب الصدر فهو مركب من اللحم و العصب الحساس  
المتحرك و قيل عضله مستديرة طمية المحيط ... (در برگ ۳۵)  
المقالة الرابعة فى النبض هذا شروع فى بيان العلامات الكليه الدالة  
... (در برگ ۴۷) الفصل الثالث من المقالة الرابعة فى الوان البول.  
اعلم ان البول فضلة من فضلات الهضم الثانى و الثالث اى الكيد؛  
انجام: المتخذ من حليب برز الخشخاش و برز الفرفخ ختم  
المصنف المختصر على الحلواء اذ يقال الحلواء يؤخر و اقتصرنا فى  
تشریحه بهذا القدر و الحمد لله على الاتمام. و صحبه العظام و سلم.

شارح شناخته نشد، گمان می رود بغير از شرح حسين بن محمد بن  
على استرآبادی باشد. شرحی است مزجی که از اوائل فصل  
چهارم از مقاله اول تا آخر را دارد؛ خط: نستعلیق، بی کا، تا: قرن  
۱۲؛ افتادگی: آغاز؛ کاغذ: اصفهانی، جلد: تیماج، ۱۰۴گ (۱-)

۱۰۴، ۱۵ سطر (۱۵×۹)، اندازه: ۱۳/۵×۲۰سم [ف: ۲-۸۶۸]

۸. قم؛ گلپایگانی؛ شماره نسخه: ۳۹/۱۷۴-۷۷۹۴/۵

آغاز: بها الملد و اما الحواس الخمس التى فى الباطن فالحسن  
المشترك و الخيال و المتصرفه و اجرهم و المحافظة ... الفصل  
الخامس فى بقية الامور الطبيعية و هى الافعال الصادره؛ انجام:  
البحث الخامس فى ماهية التشریح و كيفية المباشرة ... فى العروق  
بطول الزمان و عروض البرد قال جالينوس ان عادتي ان اخنق الذى  
اريد

بخشی از مقاله اول و دوم. بتدی از شرح مزجی است بر رساله  
«قانونچه» چغمینی در طب؛ خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۲ و ۱۳؛  
جلد: مقوا، ۴گ، ۲۴ سطر، اندازه: ۱۵×۲۰سم [ف: ۵-۲۴۷۱]

۹. تهران؛ ملک؛ شماره نسخه: ۴۲۳۳

آغاز: او فى كیفیتین معا مثل ان يكون احر وارطب (پیش از  
الفصل الثالث فى الاعضاء) و ماء الفلفل ... و الكبد (در الفصل  
التاسع فى التوابل)

خط: نسخ، بی کا، تا: قرن ۱۳؛ افتادگی: آغاز و انجام؛ کاغذ: ترمه، جلد:  
میشن زرد، ۹۴گ، ۱۷ سطر، اندازه: ۱۲/۵×۱۸/۸سم [ف: ۱-۳۱۰]

۱۰. مشهد؛ امام هادی؛ شماره نسخه: ۶۵/۲

آغاز: الفصل الأول من المقالة الأولى فى امزجة الأدوية المفردة،  
يعنى به أنها قد تكون مزاجاً أولاً و قد تكون مزاجاً ثانياً  
چند برگ آغاز شرح مزجی فصل اول از مقاله اول قانونچه است

فهرستگان نسخه های خطی ایران (فخا)؛ جلد بیستم؛ به کوشش، مصطفی درایتی؛ تهران: سازاناسناد